

Plan van aanpak Participatiewet: “Activering en Participatie”

Zaaknummer 16Z00223, stuknummer 16.0009206, 7 juni 2016

verslingerd aan de dinkel

Inhoud

1. Inleiding: activering en participatie	3
2. Plan van aanpak “activering en participatie”	4
2.1. Inleiding	4
2.2. Afstand tot de arbeidsmarkt: participatietrede	4
2.3. Contact intensiveren	7
2.4. Regelmatig contact met uitkeringsgerechtigden	7
2.4.1. Regelmatig contact.....	7
2.4.2. Integrale aanpak.....	8
2.5. Uitgangspunt: wat kunnen mensen wel?.....	8
2.5.1. Mogelijkheden onderzoeken.....	8
3. Prioritering in doelgroepen	9
4. Inzet trajecten en instrumenten	10
4.1. Soort trajecten per trede op de participatieladder.....	10
4.2. In te zetten instrumenten/uitvoerders	11
4.2.1. Diagnostiek vooraf.....	11
4.2.2. Inzet van instrumenten?	12
5. Monitoring en middelen.....	12
Bijlagen	14
Bijlage 1: onderzoek “Klant in beeld”	14
Bijlage 2: overzicht van ervaren belemmeringen.....	16

1. Inleiding: activering en participatie

In het door de Raad in november 2014 vastgestelde “Beleidsplan Participatiewet” is de volgende visie opgenomen:

“Participeren binnen de samenleving betekent naar vermogen deelnemen aan die samenleving. Werken is het doel, participeren naar vermogen de norm”.

Participatie, het meedoen aan de samenleving, is voor iedereen belangrijk. Mensen willen volwaardig onderdeel zijn van de maatschappij. Het gaat om werken, maar ook om het hebben van sociale contacten, het deelnemen aan en het leveren van een bijdrage aan de maatschappij en het opdoen van vaardigheden. Om dit te bereiken gaan we in gesprek met mensen over wat ze zelf kunnen doen om dit te realiseren.

Op basis van bovengenoemde visie is in het beleidsplan Participatiewet een aantal uitgangspunten geformuleerd:

1. iedere inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor zijn werk en inkomen;
2. iedereen die kan werken, werkt naar vermogen;
3. als iemand (nog) niet (betaald) kan werken, dan kijken we naar de bijdrage die iemand wel kan leveren.

De eerste twee uitgangspunten zijn al eerder uitgewerkt in het plan van aanpak **“Werkzoekenden aan het werk” (okt. 2015)**. In dat plan staat welke acties de gemeente Losser onderneemt om uitstroom uit de uitkering te stimuleren door het vinden van betaald, regulier werk. Dat is altijd het eerste doel. Het meest kansrijke deel van onze uitkeringsgerechtigden, die niet op eigen kracht werk kunnen vinden, krijgt van onze trajectbegeleiders actief begeleiding richting activering en werk.

Daarbij zetten we diverse instrumenten in zoals:

- sollicitatietraining;
- speeddates voor werkzoekenden en werkgevers (als oefensituatie en soms voor directe bemiddeling);
- scholing en medisch onderzoek;
- waar nodig worden externe trajecten ingekocht.

De vraag van werkgevers is daarbij leidend. Met deze groep uitkeringsgerechtigden waarvan we inschatten dat ze binnen ongeveer een jaar naar betaald werk kunnen uitstromen, hebben we dus regelmatig contact. Vanaf nu gaat we ook het contact met de overige uitkeringsgerechtigden intensiveren.

Activering en participatie

In het nu voorliggende plan gaat het om de uitwerking van het hierboven genoemde uitgangspunt 3. Bij uitkeringsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is maatschappelijke participatie een belangrijk middel om een bijdrage aan de maatschappij te leveren en actief te blijven of te worden. Een actieve bijdrage is gericht op het vergroten van het eigen welzijn en het welzijn

van anderen. Dit kan via o.a. educatie, vrijwilligerswerk, mantelzorg, dagbesteding, zorg of een (verplichte) maatschappelijke tegenprestatie.

Jongeren tot 27 jaar hebben daarbij speciale aandacht, omdat wij willen voorkomen dat jongeren langere tijd inactief zijn en/of een uitkering hebben. De duur van de uitkering is namelijk heel bepalend voor de kansen op uitstroom naar werk, hoe korter de duur hoe beter de kansen op uitstroom.

Als mensen niet op eigen kracht kunnen participeren, hebben zij daarbij ondersteuning nodig.

Resultaat

Deze aanpak leidt niet direct tot uitstroom naar betaald werk, maar resulteert wel in het voorkomen of doorbreken van sociaal isolement, waardoor het welzijn van deze mensen zelf vergroot wordt en waardoor ze binnen hun netwerk een beroep kunnen doen op hulp indien nodig. In andere gevallen kunnen mensen een goed voorbeeld geven aan eventuele kinderen die binnen het gezin aanwezig zijn.

En hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan de samenleving door de uitkeringsgerechtigden: vrijwillig of in de vorm van een (verplichte) tegenprestatie. Daarbij houden we rekening met de persoonlijke omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde. Als gemiddelde norm hanteren we 24 uur/week zodat er ruimte blijft voor andere activiteiten, zoals het zoeken naar betaald werk op termijn.

Uitgangspunt is dat iedere uitkeringsgerechtigde minimaal 24 uur/week activiteiten verricht voor de maatschappij.

2. Plan van aanpak “activering en participatie”

2.1. Inleiding

In deze nota wordt een aanpak geformuleerd om de groep uitkeringsgerechtigden te activeren die op dit moment op de participatietredes 1 t/m 3 staan. De gemeente Losser hanteert deze tredes als hulpmiddel voor het selecteren van kandidaten voor diverse trajecten.

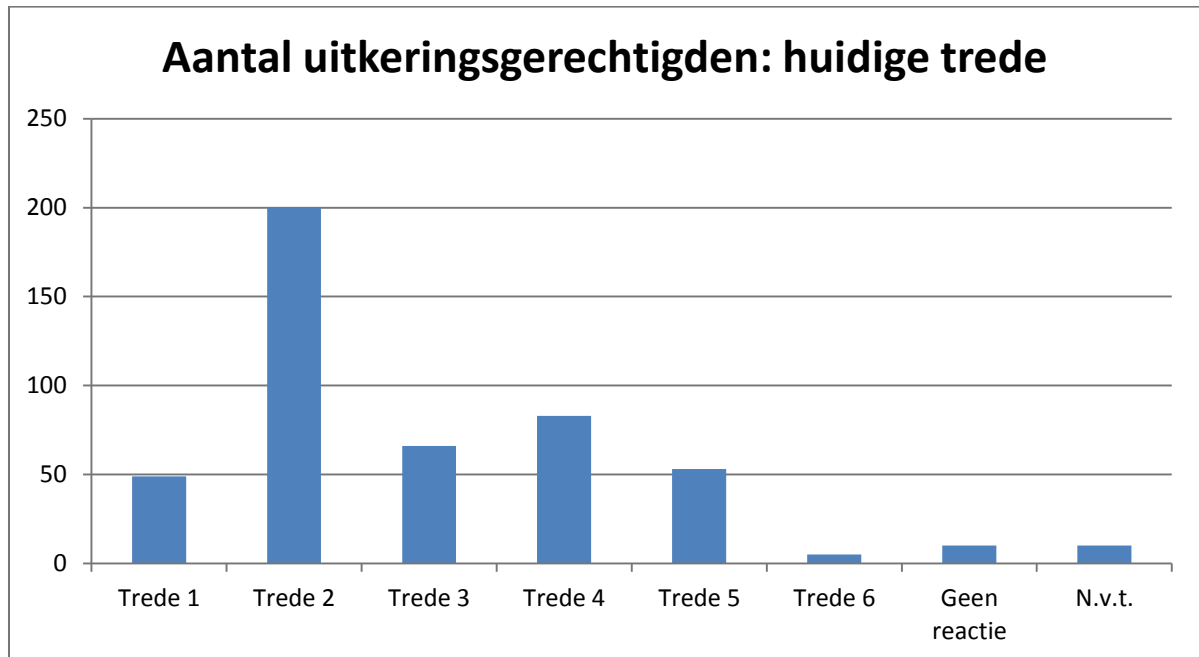
2.2. Afstand tot de arbeidsmarkt: participatietrede

Zowel van de huidige uitkeringsgerechtigden als de nieuwe instromers in de uitkering is of wordt in beeld gebracht welke afstand zij hebben tot de arbeidsmarkt en in hoeverre zij actief deelnemen aan de maatschappij. Dat doen we door middel van een door henzelf ingevulde vragenlijst, ingedeeld in een “participatietredes” volgens het landelijk model van de “participatieladder”:

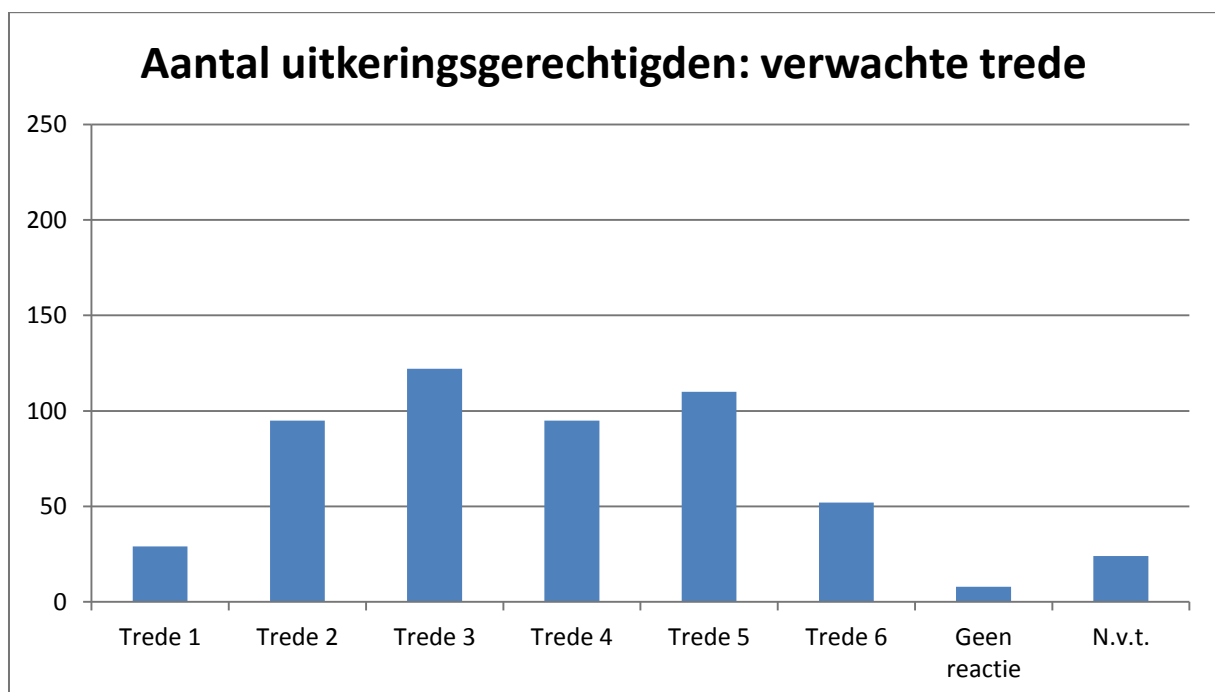
- 6 Betaald werk
- 5 Betaald werk met ondersteuning
- 4 Onbetaald werk
- 3 Deelname georganiseerde activiteiten
- 2 Sociale contacten buitenshuis
- 1 Geïsoleerd

Op volgende pagina staat de indeling van de uitkeringsgerechtigden in Losser per trede.

In mei 2016 zien we de volgende verdeling over de verschillende treden van de participatieladder:

Van minstens zoveel belang is de, door de cliënten zelf aangegeven verwachte trede op de participatieladder. Met andere woorden: welke trede denkt men, met de daarvoor benodigde inspannen te kunnen bereiken?

Hieruit blijkt dat veel mensen nog wel verwachten te kunnen stijgen op de participatieladder. Alleen door het uitnodigen van de cliënten kunnen we de gegevens actualiseren en erachter komen of en hoe we de verwachte stijging op de participatieladder kunnen bereiken.

2.3. Contact intensiveren

Het gaat om de uitkeringsgerechtigden die een langere afstand tot de arbeidsmarkt hebben en die, in ieder geval voorlopig, buiten het bereik van de aanpak “Werkzoekenden aan het werk” vallen.

Dus degenen waarvan wordt ingeschat dat zij niet binnen een jaar richting arbeidsmarkt kunnen of waar twijfel bestaat ten aanzien van hun kansen op de arbeidsmarkt. Uit de tabellen op pagina 5 blijkt dat deze groep groter is dan de groep die binnen een jaar kansrijk is op de arbeidsmarkt.

Met deze groep uitkeringsgerechtigden hebben wij op dit moment nog weinig contact, behalve in het kader van het verstrekken van de uitkering.

Dit terwijl uit landelijk onderzoek is gebleken dat klantcontact (samen met sanctioneren) een positief effect heeft op de uitstroom. Ofwel omdat mensen alsnog doorgroeien naar betaald werk of omdat er door het intensieve contact misbruik en fraude opgespoord worden. Er is dus, naast aandacht voor activeren en bevorderen van participatie (de doelmatigheid) ook aandacht voor de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking, waarbij we o.a. ook kunnen kijken naar de huidige inkomenssituatie van uitkeringsgerechtigden.

We willen het contact met deze uitkeringsgerechtigden intensiveren en met iedereen minimaal eens per maand contact hebben.

Voorzieningen

De gemeente kan aan deze groep voorzieningen, waaronder sociale activering, aanbieden die voornamelijk zelfstandige participatie als tussendoel hebben. We hebben eens per maand contact met betrokkenen om te bekijken wat voor vervolg er mogelijk is om de afstand tot de arbeidsmarkt verder te verkleinen, daarbij hanteren we maatwerk.

Inschakeling in reguliere, niet-gesubsidieerde arbeid blijft daarbij het einddoel.

Waar dat ook op langere termijn niet haalbaar is, kan activering of het verrichten van een tegenprestatie een doel zijn. Bij een tegenprestatie gaat het om een onbetaalde maatschappelijk nuttige activiteit van beperkte duur en omvang. Het mag geen werk zijn waar iemand normaal gesproken voor wordt betaald.

Op grond van de Participatiewet heeft de gemeente ruimere mogelijkheden gekregen om personen met medische belemmeringen en/of meervoudige problemen een passend aanbod te doen, zo nodig in samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen. Als gemeente hebben we bijzondere verantwoordelijkheid voor mensen met een meervoudige problematiek. Hier raakt de aanpak vanuit de Participatiewet aan de WMO en de Jeugdwet.

2.4. Regelmatig contact met uitkeringsgerechtigden

2.4.1. Regelmatig contact

Als gevolg van het project Klant in Beeld (bijlage 1) en de gegevens die we hebben gevraagd aan de nieuwe instromers in de uitkering bestaat er een eerste indruk over onze uitkeringsgerechtigden, vanuit het perspectief van de uitkeringsgerechtigde. Van de uitkeringsgerechtigden, die trajectbegeleiding van ons krijgt, is door regelmatig contact met deze groep, bekend of dit perspectief overeenkomt met de werkelijkheid.

Echter, bij de uitkeringsgerechtigden die géén trajectbegeleiding van ons krijgen (en dat geldt dus voor een ruime meerderheid van het uitkeringsbestand), is niet of onvoldoende bekend of dit perspectief overeenkomt met de werkelijkheid. Dat betekent dat we enkel een beeld hebben van deze groep uitkeringsgerechtigden op basis van hun eigen ervaring en beleving. Om dit beeld duidelijker te krijgen zullen we deze uitkeringsgerechtigden persoonlijk uitnodigen of vindt er een huisbezoek plaats.

Op deze wijze willen we het volgende bereiken:

- het beter leren kennen van de uitkeringsgerechtigden;
- inzicht krijgen in de huidige situatie van de uitkeringsgerechtigden (en inzicht in hun participatietrede, dat wil zeggen de mate waarin ze participeren in de maatschappij, of de trede op de ladder nog actueel is);
- het actualiseren en optimaliseren van informatie in onze systemen;
- het direct aanbieden van een plan van aanpak met passende instrumenten, gericht op sociale activering of op activering naar werk (op termijn);
- het direct matchen van uitkeringsgerechtigden waar het kan;
- handhaven waar nodig.

Na de projectmatige “inhaalactie” worden periodieke contactmomenten ingepland, waarvan de frequentie maatwerk is, maar altijd minimaal eens per maand.

2.4.2. Integrale aanpak

Het uitnodigen van de cliënten en de periodieke heronderzoeken worden voorafgegaan door dossieronderzoek, afstemming met wat binnen de gemeente al bekend is op andere beleidsterreinen en binnen andere teams en uitvraag van actuele (inkomens-)gegevens bij uitkeringsgerechtigden zelf. Ook binnen het team WMO, het CJG en de Sociaal Teams kunnen doorverwijzingen plaatsvinden richting activering en participatie. Het is de bedoeling dat de inzet van uit diverse teams elkaar gaat versterken. Daarmee voorkomen we ook dat de gemeente onnodig twee keer dezelfde informatie vraagt aan uitkeringsgerechtigden.

2.5. Uitgangspunt: wat kunnen mensen wel?

2.5.1. Mogelijkheden onderzoeken

Uit het onderzoek “Klant in Beeld” is gebleken dat uitkeringsgerechtigden zelf aangeven diverse belemmeringen te ervaren om actief te participeren (zie bijlage 2).

De uitschieters zijn de problemen van medische aard, daarbij gaat het zowel om psychische als fysieke problematiek. Veel cliënten hebben aangegeven te kampen met deze vormen van belemmering. Door in gesprek te gaan willen we samen met hen bekijken welke mogelijkheden er juist wel zijn, waarbij rekening gehouden wordt met de persoonlijke situatie.

Een andere belemmering die opvalt, zijn de zorgtaken die mensen aangeven te hebben voor ouders en/of kinderen. Niet altijd is er sprake van geïndiceerde mantelzorg. Desondanks ervaart men dit als een belemmering richting de arbeidsmarkt.

Tijdens de heronderzoeken zal aan de uitkeringsgerechtigde gevraagd worden welke acties hij of zij heeft ondernomen om de aanwezige belemmeringen weg te nemen. Als iemand nog geen actie heeft ondernomen wordt er een vervolgdatum afgesproken waarop dit wel gebeurd is. Op die manier wordt de voortgang van een traject gericht op maximale participatie gevolgd. Uitgangspunt is de-medicaliseren en denken vanuit mogelijkheden i.p.v. beperkingen.

Daarvoor zetten wij instrumenten in zoals:

- werken volgens het participatiegerichte interview, vanwege de specifieke uitvraagmethode voor mensen met een arbeidsbeperking;
- afnemen van belastbaarheidsonderzoeken bij Argonaut (waar wij regionaal een contract mee hebben) en opvolgend arbeidsdeskundig advies;
- inroepen van expertise zoals bijv. Roessingh (liggen al lijntjes); Twentse zorg centra, CJG.
- evt. groepsgerichte training met lotgenoten gericht op het ontwikkelen van mogelijkheden dus de-medicaliseren;
- samenwerken met Zorg om ontwikkeling van zorg/activering naar re-integratie te monitoren
- samenwerking met organisaties die zich bezig houden met bestrijding maatschappelijk isolement zoals buurthuis en verenigingen/clubs (de-medicaliseren en activeren vanuit mogelijkheden i.p.v. beperkingen);
- mogelijkheden voor vrijwilligerswerk of cursus.

3. Prioritering in doelgroepen

Op dit moment is het volgende aantal uitkeringsgerechtigden ingedeeld in de participatietredes 1 t/m 3:

Aantal personen ingedeeld in Participatietredes 1 t/m 3	< 45 jaar	> 45 jaar	Totaal
	143	171	314

Gezien de omvang van de doelgroep trede 1 t/m 3 van ruim 314 personen, waarbij ook nog in- en uitstroom plaatsvindt, brengen we in deze groep een prioritering aan bij de groep onder 45 jaar. Dat wil niet zeggen dat we op termijn ook degenen oproepen boven de 45 jaar.

Dat doen we op de volgende wijze:

- we kijken naar doorgroei mogelijkheden richting (part-time) betaald werk die bij ouderen minder is en/of
- een positief effect van participatie van ouders op hun kinderen/op de gezinssituatie
- we naar de mogelijkheden kijken die er wel zijn ondanks de belemmeringen, bijvoorbeeld bij taalachterstand.

Aansluitend bij het plan “Werkzoekenden aan het werk” hanteren we in eerste instantie de leeftijdsgrens van 45 jaar, omdat deze uitkeringsgerechtigden mogelijk nog een erg lange tijd afhankelijk blijven van een uitkering. Hier valt dus nog een grote winst te behalen, zowel financieel als inhoudelijk: het doel is langdurige inactiviteit zoveel mogelijk te voorkomen.

Daarnaast kijken we naar de drie meest genoemde belemmeringen om aan het werk te komen. Wat betreft zorg voor ouder/kind leggen we de nadruk op alleenstaande ouders. Deze groep kan, wanneer de kinderen jonger dan 5 jaar zijn, zelf om vrijstelling van de arbeidsverplichting vragen. Zij moeten in die periode wel meewerken aan een traject dat hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot als voorbereiding op het moment dat de vrijstelling van de arbeidsverplichting weer vervalt. Ongeveer 15% van de instroom in de bijstand werd de afgelopen 5 jaar veroorzaakt door echtscheiding, het is dus van belang dat beide partners voorbereid blijven om zelf betaald werk te vinden.

Uitgaande van een gemiddelde caseload van ongeveer 60 pp/per trajectbegeleider kan deze groep begeleid worden door 2 fte trajectbegeleiders. De inzet zal in eerste instantie gedurende één jaar zijn, waarna de pilot geëvalueerd wordt vóór afloop van dat jaar.

4. Inzet trajecten en instrumenten

Bij de inzet van het soort traject en instrumenten kunnen we onderscheid maken naar de verschillende treden op de participatieladder. Overigens zijn de scheidslijnen tussen de verschillende treden niet keihard: de treden vormen een hulpmiddel om tot keuzes in de aanpak te komen (zie 2.2.)

4.1. Soort trajecten per trede op de participatieladder

Trede 1: geïsoleerd: inzetten op zorgtrajecten

Uitkeringsgerechtigden die wegens (meestal een combinatie van) medische of psychische belemmeringen en/of andere persoonlijke omstandigheden niet te belasten zijn met werk, een traject of activering. De afstand tot de arbeidsmarkt is groot. Allereerst zullen de belemmeringen en persoonlijke omstandigheden aangepakt moeten worden, bij voorkeur door de uitkeringsgerechtigde zelf, alvorens enige vorm van activering aangeboden kan worden. De problematiek komt sterk tot uitdrukking in de dagelijkse zelfredzaamheid met het doen van basisbehoeften als koken, schoonmaken of boodschappen doen. Deze uitkeringsgerechtigden hebben vaak (een combinatie van) persoonlijke belemmeringen zoals fysieke, psychische of verslavingsproblemen, een strafblad, schulden, en/of taalvaardigheid. En leiden een geïsoleerd bestaan.

Trede 2: sociale contacten buitenshuis: zorg/activeringstraject

Uitkeringsgerechtigden die veelal op grond van hun sociale vaardigheden (aanpassen aan de groep, aanpassen aan (nieuwe) omstandigheden, omgaan met gezagsverhoudingen etc.) en persoonlijke belemmeringen nog niet bemiddelbaar zijn naar arbeid. Deelname aan de arbeidsmarkt is

redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar. Deelname aan een traject gericht op participatie is echter wel haalbaar.

Trede 3: deelname aan georganiseerde activiteiten: activering/werktraject

Uitkeringsgerechtigden die in voldoende mate beschikken over sociale vaardigheden en geen last hebben van persoonlijke belemmeringen die een traject richting vrijwilligerswerk of betaald werk onmogelijk maken. Deze uitkeringsgerechtigden zijn geschikt voor een traject richting werk. Op deze trede gaat het om uitkeringsgerechtigden die redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar of iets langer weer deel kunnen nemen aan de arbeidsmarkt. Maar ze moeten daarvoor bijvoorbeeld eerst nog een opleiding of inburgeringscursus volgen.

Trede 4: onbetaald werk: activering/werktraject

Uitkeringsgerechtigden die onbetaald werk verrichten, dat wil zeggen mensen voeren taken uit en hebben verantwoordelijkheden naar anderen. En hebben minimaal eens per week fysiek contact met anderen bij het uitvoeren van onbetaald werk. Het kan gaan om werkstages, inburgering in combinatie met werk etc. Deze trede markeert de overgang van een zorg- of activeringstraject naar een werktraject.

Trede 5 (betaald werk met ondersteuning) en trede 6 (betaald werk): komen hier niet aan de orde, want die passen binnen het plan van aanpak “werkzoekenden aan het werk”.

4.2. In te zetten instrumenten/uitvoerders

Er zijn al diverse instrumenten beschikbaar, die zijn gericht op het zetten van stappen op de participatieladder. Sommige moeten nog nader ontwikkeld worden, zoals bijvoorbeeld FC Noaber, waarbij activering in combinatie met sport wordt ingezet. De ontwikkeling van nieuwe instrumenten vindt, afhankelijk van de vraag, plaats door de gemeente en/of maatschappelijke partners, of in samenwerking.

Het is denkbaar dat meer instrumenten tegelijkertijd voor één persoon worden ingezet. Een instrument is ook niet altijd te koppelen aan één trede van de Participatieladder.

4.2.1. Diagnostiek vooraf

Het is vooral de professionaliteit van de trajectbegeleider, die in overleg met de uitkeringsgerechtigde en in overeenstemming met het door de gemeente Losser gekozen beleid, ervoor zorgt dat de juiste instrumenten door de gemeente worden ingezet. De trajectbegeleider moet voldoende toegerust zijn om een goede diagnostiek te kunnen doen, bijvoorbeeld door inzet van het participatiegericht interview.

Een traject start altijd met een dossieronderzoek als er al een dossier van de cliënt is.

Een goede diagnose van de situatie van de cliënt, waarbij de mogelijkheden en de beperkingen van de persoon in beeld worden gebracht, ligt ten grondslag aan de inzet van middelen. Om tot een goede diagnose te komen zullen we mogelijk zelf nieuwe instrumenten inzetten om de intake te verbeteren of schakelen we anderen in, voor b.v. medisch of psychologisch onderzoek. Zie voor een overzicht van mogelijke instrumenten § 4.2.2. Er moet een redelijke verhouding bestaan tussen het doel en de inzet van middelen.

Het uitgangspunt is instrumenten in te zetten als onderdeel van een traject richting werk (op langere termijn) of activering, dat wil zeggen: stijging op de participatieladder. Het kan zijn dat hiervoor eerst zorg verleend moet worden.

We zoeken aansluiting bij de motivatie van de cliënt omdat dit vaak bijdraagt aan het duurzaam bereiken van resultaten. Waar deze motivatie er niet is, of niet relevant voor een traject richting werk, moeten cliënten wel meewerken aan een alternatief traject gericht op arbeidsinpassing, waaronder ook sociale activering (op grond van artikel 9 van de Participatiewet).

Deelname aan zorg- en activeringstrajecten is dus niet vrijblijvend.

Wanneer mensen geen traject volgen, of kunnen/ willen volgen en/of wanneer ze niet zelf al maatschappelijk nuttig actief zijn, kan de gemeente een maatschappelijk nuttige activiteit als tegenprestatie aanbieden. Bij niet kunnen bieden we steun, bij niet willen volgen sancties. De tegenprestatie bestaat uit de plicht om naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Monitoring van de vorderingen op de diverse trajecten vindt door de trajectbegeleider plaats en wordt vastgelegd in het dossier.

4.2.2. Inzet van instrumenten?

Er zijn lokaal en regionaal al veel instrumenten beschikbaar. Hieronder volgt een (niet limitatieve) opsomming van mogelijke instrumenten:

- Zorgaanbieders: het waar mogelijk wegnemen/verminderen van medische belemmeringen die activering in de weg staan is verplicht. Denk aan verslavingszorg, maar ook medisch specialisten, huisarts, psycholoog etc.
- Vrijwilligers vacature bank: opdoen van vrijwillige werkervaring (Fundament)
- Vrijwilligerswerk in het algemeen.
- Servicebedrijf Losser: o.a. "Werken in de wijk". Opdoen (arbeids-)ritme en regelmaat.
- FC Noaber werkt en FC Noaber beweegt: klussen verrichten bij sportverenigingen in combinatie met bewegen (in oprichting)
- De Werkwijzer: in beeld brengen van de mogelijkheden van werkzoekenden, test- en werkervaringsprojecten. Mogelijkheden voor werk- en taalstage.
- Diverse re-integratiebureaus
- Jobcoaching (voortraject richting werk)
- Scholing/taalonderwijs: ROC, Taalpunt Bibliotheek
- Werkstage/werkcarrousel

5. Monitoring en middelen

Het aantal uitgenodigde of bezochte cliënten, ingezette trajecten en de resultaten daarvan zullen worden gemonitord door de afdeling WIZ met behulp van de gebruikelijke automatiseringssystemen. Hiervan wordt jaarlijks verslag gedaan door de afdeling WIZ.

Voor de inzet van middelen wordt breed gekeken. Daarbij worden ingezet:

- de re-integratiemiddelen Participatiewet;
- educatiemiddelen (via de centrumgemeente Enschede);
- extra middelen voor statushouders;
- middelen vanuit het sectorplan Twente Werkt (regionaal).

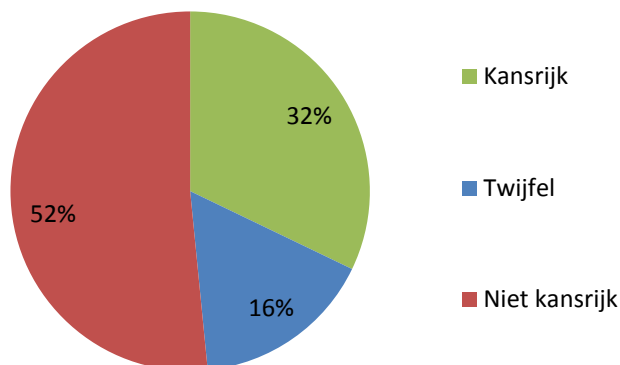
Bijlagen

Bijlage 1: onderzoek “Klant in beeld”

De basis voor goed klantcontact is het kennen van de uitkeringsgerechtigde. In het kader hiervan is in de periode januari t/m maart 2015 het project Klant in Beeld uitgevoerd. Het doel van dit project was om het gehele uitkeringsbestand beter in beeld te brengen en om informatie te optimaliseren. Aan iedereen met een uitkering van de gemeente is een vragenlijst verstuurd om de afstand tot de arbeidsmarkt te bepalen, de mate waarin iemand nu deelneemt aan de maatschappij en welke mogelijkheden iemand heeft.

Uit het in het voorjaar van 2015 uitgevoerde bestandsonderzoek “Klant in Beeld” is gebleken dat **70% van de uitkeringsgerechtigden geen of weinig kansen hebben op de arbeidsmarkt.**

Voor elke cliënt is na het invoeren van de vragenlijst en het dossieronderzoek een inschatting gemaakt of de cliënt kansrijk op de arbeidsmarkt kan worden geacht of niet. Een overzicht van de resultaten is te zien in figuur 1 (op basis van 427 ingevulde vragenlijsten, waarbij ook nieuwe instroom is meegenomen).

Figuur 1: kansen op de arbeidsmarkt van uitkeringsgerechtigden

Kanttekening bij de indeling is dat het grootste deel van de informatie afkomstig is van de cliënt zelf. Er kan sprake zijn van over- of onderschatting.

Voor zo'n 16% van de cliënten is geen inschatting tussen kansrijk en niet-kansrijk gemaakt, de **twijfelgroep**. De redenen waarom er geen keuze is gemaakt zijn:

- allochtone cliënten die aangeven zeer gemotiveerd te zijn, altijd gewerkt te hebben in hun geboorteland, maar weinig tot geen werkervaring in Nederland hebben. De beheersing van de Nederlandse taal speelt hierbij een grote rol, zo geven de cliënten aan.

- cliënten die zelf aangeven mogelijkheden te zien om werk te vinden, maar tegelijkertijd aangeven dat er sprake is van medische of psychische klachten.
- cliënten die belemmeringen aangeven die niet hoeven te betekenen dat zij niet kunnen werken, zoals zorg voor kinderen, huisvrouw zijn, vrijwilligerswerk doen.
- ook leeftijd is voor cliënten met een relevant arbeidsverleden en een goede motivatie een reden om te twijfelen aan de mogelijkheden.

De laatste groep, de “**niet kansrijken**”, is de groep waarvan is ingeschat dat zij, in ieder geval niet binnen 12 maanden, kansrijk zijn op de arbeidsmarkt. Redenen voor deze inschatting zijn:

- veel belemmeringen
- leeftijd
- geen werkervaring
- geen opleiding
- taalproblemen
- gedemotiveerde mensen
- cliënten die zelf aangeven dat zij geen mogelijkheden zien om aan de slag te komen.

Ook hier is er vaak sprake van een combinatie van redenen die maken dat de inschatting is gemaakt dat iemand niet kansrijk is op de (betaalde) arbeidsmarkt.

Bijlage 2: overzicht van ervaren belemmeringen

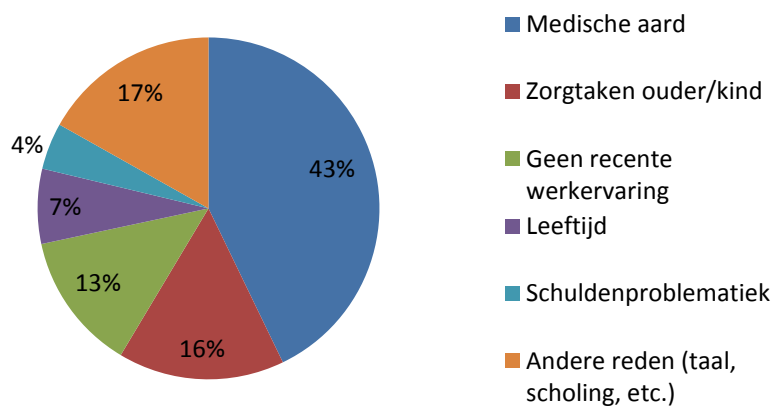
Uit het onderzoek “Klant in Beeld” is gebleken dat cliënten diverse belemmeringen ervaren om actief te participeren.

Van elke cliënt zijn de belemmeringen opgevraagd in de vragenlijst en ingevoerd in het Participatiedossier in GWS (= het uitkeringsstelsel). In onderstaande figuur zijn de belemmeringen genoemd en per belemmering het percentage cliënten wat deze belemmering ervaart.

De uitschieters zijn de problemen van medische aard, dit zijn zowel psychische als fysieke problematiek. Veel cliënten hebben aangegeven te kampen met deze vorm van belemmering. Niet in alle gevallen betekent dit dat er helemaal geen mogelijkheden meer zijn om te participeren of te re-integreren. Het betekent wel dat er voor deze cliënten rekening gehouden moet worden met de fysieke of psychische belemmering.

Een andere belemmering die opvalt, zijn de zorgtaken die mensen aangeven te hebben voor ouders en/of kinderen. Niet altijd is er sprake van geïndiceerde mantelzorg. Desondanks ervaart men dit als een belemmering richting de arbeidsmarkt. Een andere veel voorkomende belemmering is recente werkervaring. Veel cliënten bleken geen recente werkervaring te hebben. Voor deze groep is de belemmering opgevoerd door de projectmedewerkers. De vraag is of de cliënten dit zelf ook allemaal als belemmering ervaren.

In onderstaande figuur is ook de belemmering ‘andere reden’ aangegeven. In de meeste gevallen betreft dit problemen met de Nederlandse taal.

Deze cijfers zijn gebaseerd op 427 ingevulde vragenlijsten, daarbij gaat het om personen. Daarbij is gedurende het onderzoek ook de nieuwe instroom meegenomen.